

CRNA GORA
MINISTARSTVO NAUKE

**INFORMACIJA
O PRISTUPANJU CRNE GORE U ČLANSTVO U STATUSU GOSTA EVROPSKOM
DRUŠTVENOM ISTRAŽIVANJU EVROPSKOG KONZORCIJUMA ISTRAŽIVAČKIH
INFRASTRUKTURA (ESS ERIC)**

Ministarstvo nauke planira pokretanje procedure pridruživanja Crne Gore u članstvo u statusu gosta u najobuhvatnijoj međunarodnoj komparativnoj istraživačkoj infrastrukturi društvenih pojava u Evropi, Evropskom društvenom istraživanju Evropskog konzorcijuma istraživačkih infrastruktura (ESS ERIC). ESS ERIC je uspostavljen Odlukom Evropske komisije 2013/700/EU (CELEX: 32013D0700) u novembru 2013. godine.

Prijedlog odluke Ministarstva nauke zasnovan je na Mapi puta Crne Gore za istraživačku infrastrukturu 2015-2020, kao i na Strategiji naučnoistraživačke djelatnosti 2017-2021 (Mjera 5.2.2: Jačanje saradnje sa renomiranim međunarodnim partnerima i velikim istraživačkim infrastrukturama).

Ovo će biti prvi put da Crna Gora zvanično postane članica jedinstvenog, metodološki i teorijski najutemeljenijeg međunarodnog istraživanja u oblasti društvenih nauka, kao i infrastrukture u kojoj se pohranjuju svi prikupljeni podaci zemalja članica sa mogućnošću pristupa u naučne svrhe. Jedan od ključnih prioriteta Ministarstva nauke jeste unapređenje standarda u oblasti društvenih nauka i povezivanja crnogorske akademske zajednice i institucija sa prestižnim evropskim i svjetskim akademskim mrežama.

Podaci ESS-a jedan su od najvažnijih resursa koje koriste istraživači u društvenim naukama za komparativno proučavanje društvenih pojava, kao što su povjerenje u institucije, pitanja religijske orijentacije, nacionalnog i etničkog identiteta, standarda života, diskriminacije, migracija, odnos prema demokratiji, ideološkim pozicijama i slično. Upotreba podataka istraživanja takođe može da posluži i kao izvor za formulisanje raznih politika i prijedloga na nacionalnom nivou i šire.

Pristupanjem ovoj relevantnoj istraživačkoj infrastrukturi, Crna Gora će se pozicionirati na društveno-istraživačkoj mapi Evrope i svijeta i postati predmet interesovanja istraživača iz Evrope pod okriljem najuglednijeg evropskog naučnog projekta iz društvenih nauka sa visokim metodološkim standardima i sa preko 130,000 registrovanih korisnika. Pored toga, crnogorski istraživači će imati priliku da unaprijeđuju svoja istraživanja u skladu sa sveobuhvatnom bazom podataka iz drugih država uključenih u istraživanja, da učestvuju na konferencijama, obukama i razmjeni znanja sa kolegama iz ostalih članica.

Sve navedeno će omogućiti i jačanje učešća Crne Gore u EU okvirnom programu za istraživanje i inovacije 'Horizont 2020' (2014-2020), zbog mogućnosti umrežavanja istraživača i naučnika i akademskih institucija iz oblasti društvenih nauka, kao i lakšem pristupu relevantnim empirijskim podacima.

ESS je akademski utemeljeno multinacionalno istraživanje koja se sprovodi širom Evrope od njegovog osnivanja, tj. od 2001. godine. Istraživanje mjeri stavove, uvjerenja i obrasce ponašanja različitih populacija u više od trideset zemalja svake dvije godine. Glavni ciljevi istraživanja su:

- utvrđivanje stabilnosti i promjena u društvenoj strukturi, uslova i stavova u Evropi i tumačenje promjena socijalne, političke i moralne strukture Evrope;
- postizanje viših standarda rigoroznosti u međudržavnim istraživanjima u društvenim naukama;
- uvođenje snažnih indikatora nacionalnog napretka, zasnovanih na percepcijama i stavovima građana o ključnim aspektima njihovih društava;
- podrška obukama evropskih društvenih istraživača u komparativnom i kvantitativnom mjerenju i analizama;
- unapređenje vidljivosti i širenja podataka o društvenim promjenama između akademske zajednice, kreatora politika i šire javnosti.

ESS-om upravlja Generalna skupština, koja odlučuje o prijemu novih punopravnih članica, posmatrača i članica u statusu gosta. Pristupanjem, zemlje članice su dužne da odrede nacionalnog koordinatora koji će dobiti potpun pristup uslugama koje pruža naučni tim ESS-a u vezi sa sprovođenjem 9. kruga istraživanja u periodu od 1. juna 2017. godine do 31. maja 2019. godine. Na osnovu podrške od strane stručnog tima ESS-a, kao i dobijanja svih neophodnih instrumenata za obavljanje istraživanja, nacionalni koordinatorski je dužan da prati tok istraživanja i prisustvuje sastancima ESS ERIC Forumu nacionalnih koordinatorskih. Pored navedenog, država članica, koja nema pravo glasa u statusu gosta, dužna je da informiše Generalnu Skupštinu ESS-a o svom predstavniku/ci koji će prisustvovati sastancima Generalne skupštine po odluci predsjedavajućeg. Crna Gora je na osnovu javnog poziva imenovala prof. dr Oliveru Komar za nacionalnu koordinatorku ESS istraživanja, a za predstavnika u Generalnoj Skupštini od strane Crnogorske akademije nauke i umjetnosti predložen je prof. dr Ilija Vujačić.

Kontribucija Crne Gore za dvogodišnje članstvo u ESS ERIC iznosi 43.770 eura, koja se uplaćuje nakon odobrenja članstva od strane Generalne Skupštine, u dvije rate za period od 2017. do 2019. godine, od kojih se prva rata uplaćuje okvirno 1. oktobra 2018. godine, a druga 1. aprila 2019. godine. Pored toga, država članica finansira troškove istraživanja i koordinacije na nacionalnom nivou.

Ministarstvo nauke bi pružilo podršku u vidu plaćanja godišnje članarine, kao i logističku podršku, a sve u cilju unapređenja akademskih istraživanja, jačanja naučne zajednice i njenog razvoja, prosperiteta i umrežavanja u skladu sa evropskim tokovima i principima EU u nauci i istraživanju.

Pristupanjem u članstvo u statusu gosta u ESS ERIC, Vlada Crne Gore/Ministarstvo nauke se obavezuje da će za dvogodišnji period 9. kruga istraživanja (1. jun 2017. godine – 31. maj 2019. godine) platiti kontribuciju u iznosu od 43.770 eura i pokrivati troškove istraživanja i koordinacije na nacionalnom nivou.

Uplate kontribucija bi išle iz Programa: Nauka, sa pozicije 4195 - Kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama, dok bi se finansiranje troškova istraživanja i koordinacije na nacionalnom nivou vršilo sa stavke 4147 - Konsultantske usluge, projekti i studije.